

Příloha č. 3 Projektu 1. etapy ZAV

Archeologický výzkum a dokumentace objektu č. p. 31 jako modelový příklad postupu aplikovaného v historické zástavbě území vymezeného pro stavbu: „Opatření na horní Opavě - VD Nové Heřminovy“.

Na území vymezeném pro plánovanou stavbu vodního díla byly pracovníky Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Ostravě předběžně vytipovány objekty hodnotné z archeologického a stavebně-historického hlediska. Vybrané stavby a jejich areály by měly být před zahájením prací spojených s výstavbou vodního díla podrobeny důkladnému archeologickému výzkumu a stavebně-historickému průzkumu zaměřenému detailněji na operativní průzkum a dokumentaci (dále jen OPD).

Vzhledem k předpokládanému zániku objektů nacházejících se v daném území, které bude zásadně transformováno, navrhujeme vycházet při průzkumu z ověřené metodiky BLÁHA, Jiří, JESENSKÝ, Vít, MACEK, Petr, RAZÍM, Vladislav, SOMMER, Jan, VESELÝ, Jan. *Operativní průzkum a dokumentace historických staveb*. Odborné a metodické publikace, svazek 31, Národní památkový ústav, Praha 2005, 111 s. OPD je souborem činností směřujících k co nejefektivnějšímu a nejrychlejšímu rozpoznání, prozkoumání a zaznamenání nových poznatků o stavbě (zejména stavební podobě celku a detailů, stavebně-historickém vývoji atd.). Postupy citované metodiky se v praxi osvědčily i při provádění operativního průzkumu a dokumentace ohrožených staveb, jejichž fyzická podstata a vypovídací hodnota zaniká.

Součástí OPD bude nejen terénní, ale rovněž archivní průzkum, jenž je nezbytný pro interpretaci poznatků získaných při dokumentaci hmotných pramenů – staveb. Archivní průzkum se v první řadě zaměří na historický vývoj obce jako celku, na zhodnocení půdorysné struktury vesnického sídla, charakteru jeho zástavby a stavebně-historického vývoje jednotlivých objektů. Postupně budou získávány informace z archivních pramenů – historických map, pozemkových knih, katastrů, historické stavební dokumentace, ikonografických materiálů a podobně. Rovněž budou využita data z podobných, již realizovaných průzkumů a ze studia odborné literatury.

OPD vybraných objektů bude probíhat formou fotodokumentace, podrobné deskripce a kresebné i měřické dokumentace – fotogrammetrie. V případě potřeby bude vybraný objekt nebo celá usedlost dokumentována 3D laserscannerem. Součástí terénních prací bude uskutečnění odběru vzorků, jednak pro analýzu zdících malt a starších omítkových souvrství s nátěry, jednak pro dendrochronologický rozbor dřevěných konstrukcí. Jednotlivé nálezové situace budou náležitě popsány, zhodnoceny a interpretovány. Výsledky OPD budou následně zpracovány do podoby nálezové zprávy (nálezových zpráv) podle platné metodiky.

V první etapě doporučujeme jako modelový příklad zpracovat dílčí průzkum areálu usedlosti čp. 31, která tvoří rozsáhlejší dvůr sestávající z hlavní zděné obytné budovy a samostatných hospodářských objektů. V rámci 1. etapy ZAV bude proveden výzkum hlavní obytné budovy, jehož cílem bude testovat v místních podmínkách spolupráci archeologických a stavebně-historických výzkumných metod, zejm. s ohledem na stanovení odhadu časového nároku a nákladů následných etap ZAV. Jejich specifikace bude odvislá od dosud blíže neznámé mocnosti archeologických vrstev, intenzity výskytu reliktních starších stavebních fází zkoumaných objektů, jejich charakteru atd.

Areál usedlosti čp. 31:

Usedlost je v pozemkových knihách zmíněna již k roku 1788 (je ale velmi pravděpodobné, že se podrobnějším archivním průzkumem prokáže ještě dřívější existence). V té době sestávala z obytného domu, stáje, dvou stodol a kůlny. Na mapách stabilního katastru z roku 1836 jsou obytný dům i hospodářské budovy (chlévy, stodola) zachyceny již v současné poloze a rozsahu a vyznačeny jako zděné objekty.

Dnes se jedná o areál zahrnující samostatně stojící zděnou přízemní obytnou budovu (čp. 31, parc. 48/3 st.), dvojici k sobě přiléhajících zděných hospodářských budov – chlévů (parc. 48/2 st.), dřevěnou kůlnu, zděnou stodolu (parc. 48/1 st.), dvě studny. Zdivo hlavní i hospodářské budovy je kamenné s cihlovými štíty.

Vyznačení staveb v rámci usadlosti čp. 31 na výřezu z aktuální katastrální mapy.

Vyznačení usadlosti čp. 31 na indikační skice stabilního katastru z roku 1836

Pohled na hlavní budovu usedlosti čp. 31 od jihozápadu

Pohled na hlavní budovu usedlosti čp. 31 od severovýchodu.

Detail kamenného zdiva hlavní budovy usedlosti čp. 31.

Pohled na východní hospodářský objekt usedlosti čp. 31.